

Nemci ne morejo držati postojank pri Verdunu.

PRESTOLONASLEDNIK JE MORAL ODPOSLATI VEČ POLKOV NA SOMMESKO BOJIŠČE. — FRANCOZI SO PRED VERDUNOM, KAKOR TUDI DRUGOD, PRECEJ NAPREDOVALI. — NEMŠKA ARMA DA PRED VERDUNOM MORA ZDAJ LE ŠE ODBIJATI FRANCOŠKE NAPADE. — ANGLEŽI SO ZELO MALO NAPREDOVALI. — IZGUBE IMAJO VSI VELIKANSKE. — MNENJE VOJ. PROUČEVALCEV.

Paris, Francija, 3. avgusta. — Ničesar ne pokaže bolj v jasni luči, v kakem položaju se nahajajo Nemci, kot velika izprememba pred Verdunom.

Nemci morajo pripoznati, da so doživeli v verdunskih vojnih operacijah polom. Ti so boji bili največji, v katerih so imeli največ izgub.

Nemci sicer še niso zapustili pozicij pri Verdunu, toda nemški prestolonaslednik je bil prisiljen, da je odpustil več polkov na sommesko bojišče. Zategadelj bo prestolonaslednik primoran, da bo s svojim napadanjem na verdunske pozicije prenehal ter se le še branil, ako bo treba.

Nemci sicer še vprizore semintja kak napad, toda ob vsaki taki priliki doživi poraz. Medtem pa Francozi v vsakem napadu kako sovražno pozicijo vzamejo.

Paris, Francija, 3. avgusta. — Francoske čete so napredovale pred Verdunom. Francoski vojni urad je izdal sledeče poročilo:

— Na južnem delu reke Some smo odbili hud sovražni protinapad.

Na desnem bregu reke Meuse so Nemci vprizorili več zelo hudih napadov na naše pozicije, ki smo jih bili prej-šnji dan zavzeli. Vse napade smo odbili. Sovražnik je imel ogromne izgube.

Naše čete so potem, ko so strle nemške protinapade, prodrle nemško črto pri Fleury. S tem so toliko napredovale, da imajo obkoljeno celo vas in da imajo pod kontrolo železniško postajo. V teh bojih je bilo vjetih okoli 700 neranjenih nemških vojakov.

V okolici Vaux-le-Chapitre in Chenois je bilo več artilerijskih bojev, ki pa niso povzročili nikake izpremembe.

Berlin, Nemčija, 3. avgusta. — Nemški vojni urad je izdal poročilo, ki se glasi:

— Na desnem bregu Meuse je sovražnik vprizoril več napadov na naše pozicije pri Cote du Poivre in na fronti med Thiaumontom in Laufee. Imel je nekoliko uspeha na zahodnem delu Cote du Poivre, jugozahodno od Fleury in zavzel par zakopov v Laufee gozdu.

Pri Thiaumontu in vzhodno od Fleury smo sovražnika popolnoma odbili in mu povzročili veliko izgub.

Med Ancere in Somme se je vršilo več hudih bojev; napadali so naši sovražniki, toda vedno smo jih zavrnili z našim ognjem.

Na obeh straneh Albert-Baupaume ceste so doživeli angleški napadi hud poraz. Med Maurepasom in Some so Francozi sedemkrat ponovili svoje napade. Po daljših in nadvse krvavih bojih smo ostali še vedno mi gospodarji zakopov. Sovražnik je le nekoliko napredoval pri Monacu.

Na južnem delu Somme smo zavrnili vse sovražne napade na naše postojanke pri Balouxu in Estressu.

London, Anglija, 3. avgusta. — Angleški vojni urad poroča o malenkostnih uspehih. Poročilo se glasi:

— Severno od Bazentin-le-Petit smo nekoliko napredovali v boju z bombami. Tekom noči je poslal sovražnik proti Delville več novih čet, ki so povzročile nekaj napadov, ki pa niso imele žnijimi nobenega uspeha. Vjetih je bilo okoli petdeset sovražnikov ter zaplenjenih okoli deset strojnih pušk.

Obstreljevali smo nemške pozicije pri Pozieresu in Thiepvalu.

Včeraj smo s svojimi bombami povzročili veliko eksplozijo v Courcellette.

Sovražnik je tekom dne obstreljeval z težkimi topovi naše pozicije pri Longuevalu, Pozieresu, Memetzu in Caterpillar gozdu. Neoliko proti severu je pošiljal ogenj nad vasi Aras in Armenteres. Na vasi je padlo več bomb, ki pa niso napravile posebne škode.

Na tla smo spravili dva sovražna zrakoplova. Sovražnik je pa spravljal z zraka tri naše.

Nemci imajo pri svojih napadih ogromne izgube.

London, Anglija, 3. avgusta. — Ameriški proučevalci vojnih operacij so mnjenja, da so Nemci v velikih zadregah. Največji poraz, ki so ga Nemci dozdaj doživeli v tej vojni, je bil oni pri Verdunu.

Vsi Amerikanci so docela prepričani, da se bo vojna zdaj popolnoma na drugo stran obrnila.

Na prvi pogled so centralne države na boljšem, toda, ako se pomisli in celo stvar natančneje prouči, se pride do zaključka, da so Anglija ter njezine zaveznice kos nemškemu militarizmu.

Stavka v New Yorku.

Nevarnost, da bo skoro cel newyorški promet zastavljen, je velika. — Priboljšanje plač in unija.

Danes zvečer se bo odločilo, ako bo velik del newyorških prometnih zvez ustavljen. Danes zvečer bodo zbrali skupaj vse glasove motormanov in sprevednikov, ki so glasovali "za" ali "proti" stavki.

Včeraj se je vršila velika seja v Van Courtland parku, ki se nahaja izven New Yorka, pri kateri je bilo pričujočih okoli 2000 sprevednikov in motormanov ter njihovih žen. Govoril je P. Shonts, predsednik newyorških železnic. V svojem govoru jih je pozival, da se ne dajo zapeljati od različnih delavskih organizatorjev in hujskavcev.

Nekateri delavci so ga pozdravljali, drugi so se pa obrnili in šli domov.

Mestna uprava se nad vse trudi, da ne bi prišlo do stavke. Baje bo celo predsednik Wilson posredoval, da bi se delavci in družbe dogovorili mirnim potom.

Na podcestnih in nadcestnih železnicah so jim nekoliko priboljšali plače, toda unije še nočejo pripoznati. To je pa glavna, za kar se potegujejo.

Ako bodo vsi newyorški železnice zastavili, bodo gotovo dobili vse, kar zahtevajo, kajti mestna uprava bo morala družbe prisiliti, da delavcem ugodijo, ker namram delavcem tako nima nobene moči.

Paraliza se širi; veliko razburjenje.

Tekom včerajšnjega dne se je pojavilo v mestu New Yorku 217 novih slučajev in 43 smrtnih.

To je največje število slučajev, bodisi novih in smrtnih.

To pripisujejo največ veliki vročini. Največ slučajev se pojavi v italijanskem in židovskem delu mesta; to so namreč najbolj ne-snažni mestni okraj.

Zdravniki so bili včeraj radi razširjenja paralize zelo razburjeni; razburjano je bilo seveda tudi prebivalstvo.

Glede otrok so zdaj zelo stroge naredbe. V nobenem javnem prostoru se ne sme pojaviti več otrok. Izven mesta pa ne smejo drugače, ako imajo tozadevno dovoljenje.

Angleški kralj simpatizira z vdovo kapitana Fryatta.

London, Anglija, 3. avgusta. — Angleški kralj je poslal vdovo kapitana Fryatta, ki so ga Nemci preu kratkim umorili, ker se je hotel braniti proti nemškemu submarinu, pismo, v katerem ji izraža svoje sočutje.

DENAR SE LAHKO ODPOŠLJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREŽIČNEM BRZOJAVU.

Cena kronam je ista kot pri navadnih pošiljkih; le za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje \$4 za vsak naslov; ako bo kaj preveč, ali kaj premalo, bomo poslali nazaj ali pa sporočili, da se nam še dopolnje.

Zdaj je mogoče poslati le okroglo svoto, kot naprimer: K 100, 200, 300 itd. do K 10.000.

Brezplačne pošiljke gredo vse v Nemčijo, od tam se pa pošljejo denarne nakaznice po pošti na zadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljke dosepejo primeroma hitro za sedanje razmere in je mogoče dobiti odgovor nazaj, da je bil denar izplačan v 20 dneh. Zgodilo se pa kaj lahko, da pošiljatelj traja tudi dalj časa in to, ako se napravijo napake pri brezplačnem brzojavu; denarja se ne more izkubiti, pač pa je mogoče zakasnitev, ako se urine kje kaka napaka.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dati: pošlje naj se po brezplačnem brzojavu.

FRANK SAKSER, 83 Cortlandt St., New York, N. Y.

Avstrijci in Lahi.

Čin avstrijskega submarina. — Avstrijci delajo Lahom veliko preglavice. — Nad Dračom.

London, Anglija, 4. avgusta. — Avstrijski podmorski čoln je potopil italijanski poštni parnik "Letimbro"; tako poroča Reuterjeva agencija. Osemindvajset rešenih oseb je pristalo na otoku Malti, dva čolna pa v Sirakuzah.

"Letimbro" je imel gori 57 mornarjev in 113 potnikov. Domneva se, da jih je veliko utonilo. Med potniki so bile tudi ženske in otroci.

Rešeni pripovedujejo, da so bili zapazili submarin nekako 6000 metrov od ladje, kakor je kmalu izstrelil svarišni strel ter nato pošiljal skoro pol ure — medtem ko se je bližal parniku — nadenj hud ogenj.

Streljati se ni prenehal, ko so bili potniki že v čolnih. Vsed strel se je razbilo pet čolnov; veliki ljudi, ki so bili v njih, se je najbrže potopilo.

Nekateri potniki celo pravijo, da so strelili ubili več potnikov.

Rim, Italija, 4. julija. — Vojni urad je izdal sledeče poročilo:

V Adiškini dolini je sovražnik nadaljeval s svojim bombardiranjem z artilerijo in iz zraka. Nek sovražni zrakoplov je vrgel bombe na mesto Ala, toda ni napravil nobene škode.

V Posina okraju smo odbili hud sovražni napad, ki je bil namenjen pravzaprav na naše pozicije v Caldiera dolini.

V Travenanzas dolini smo napredovali, kljub temu, da se je sovražnik z vsilo zoperstavljal. Na ostalih delih fronte je položaj neizpremenjen.

Dve sovražni križarki sta obstreljevali Bisceglie, kraj, ki ni popolnoma nič utrjen. Ranjenih je bilo šest oseb, med njimi celo dve ženski, in sicer zelo nevarno.

Devet italijanskih zrakoplovov je poletelo nad Drač in ga obstreljevalo z velikimi uspehi. Vrnili so se vsi zrakoplovi, razven enega, ki je bil prisiljen, da je pristal na sovražnem ozemlju.

"Črna lista".

London, Anglija, 4. avgusta. — Iz zanesljivih virov se je dalo do-gnati, da ima Anglija na svoji "listi" 1500 trdk.

In sicer: 167 španskih, 140 braziljskih, 120 nizozemskih, 95 argentinskih, 88 iz Maroka, 37 afriških, 86 japonskih, 85 ameriških (Zdr. držav) 83 norveških, 79 portugalskih, 72 švedskih, 50 perzijskih, 50 grških, 22 bolivijskih, 10 kubanskih, 5 srednjeameriških itd.

Vsem angleškimi krogom se čudno zdi, da Združene države protestirajo, češ, če Japonska ni tozadevno protestirala, ki je vendar angleške zaveznice. Ravnotako tudi druge države niso protestirale, razven Argentina.

Švedski parnik zaplavljen.

Stockholm, 3. avgusta. — Švedske vojne ladje so zaplavljeni parnik "Pitea".

potu v Raumo. Finske vojske so ga v nemško pristo.

Danski parnik potopljen.

Kodanj, Dansko, 3. avgusta. — "Politiken" poroča, da je podmorski čoln potopil danjski parnik "Katholm", ki je dozemskem morju.

POZOR ROJAKI V FOREST CITY, PA.

V kratkem bo obiskal Forest City in okolici...

Mr. Janko Plav...

ki je pooblaščen sprejeti naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je, da mu bodo lili rojaki v vseh ozirih na roko.

FRANK SAKSER, 83 Cortlandt St., New York, N. Y.

Smrt na vešalih.

Včeraj so v Londonu obesili Rogera Casementa. — "Umrli bom za svojo domovino". Demonstracije.

London, Anglija, 3. avgusta. — Včeraj ob devetih zjutraj so obesili v Londonu irskega patriota Rogera Casementa, ki je bil obsojen na smrt zaradi veleizdaje.

Dve uri pred izvršitvijo smrtnih obsodbe se je zbrala pred Pentonville jetnišnico velikanska množica ljudi. Dvajset minut prej, predno je stopil Casement pod vešala, je zazvonil jetniški zvonec. Tedaj so začeli ljudje na vse grlo kričati in demonstrirati mimo jetnišnice. Policija je imela veliko dela predno je napravila red.

Očividci so izpovedali, da je šel Casement čisto mirno v smrt. Ko je dospel pod vislice, je stopil k njemu pomožni rabelj Ellis in mu zvezal roke.

Zatem mu je dal na glavo nekako vrečo, okoli vratu pa vrv. Nato je izpodtaknil stol, telo je obviselo za nekaj hipov v zraku. Casement je bil mrtev.

Njegove zadnje besede so bile: "Umrli bom za domovino!"

Jutranje časopisje je o izvršitvi smrtnih obsodbe primeroma zelo kratko poročalo.

Časopis "Daily News" je pisal: "Se enkrat povdarjamo, da je napravila vlada zelo veliko nepravilnost, ker ga je dala obesiti. Pomilo-ščenje bi imelo zelo dobre posledice".

"Deutschland".

Norfolk, W. Va., 3. avgusta. — Zaveznike križarke, ki so čakale nemški podmorski čoln pri Virginia Capes, so še vedno tam kot so bile. Mornariški krogi so prepričani, da jim je podmorski čoln srečno ušel in da pluje po oceanu.

Nemški podmorski čoln se je potopil, ko je dospel pred mejo treh milj. Kapitan vlačilnega čolna, ki je spremljal "Deutschland" je izjavil, da se je vse izvanredno hitro zgodilo. Luce so ugasnile, morje se je zapenilo in podmorskega čolna ni bilo več na površju.

BRAT, POMAGAJ TRPEČEMU BRATU!

Pozor pošiljatelj denarja!

Vred negotovnega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljke do preklica le pod pogojem, DA SE VELEDO VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDU. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v svesti radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Gene:

K	\$	€	\$
5....	.90	120....	16.90
10....	1.60	130....	18.20
15....	2.30	140....	19.60
20....	3.00	150....	21.00
25....	3.70	160....	22.40
30....	4.40	170....	23.80
35....	5.10	180....	25.20
40....	5.80	190....	26.60
45....	6.50	200....	28.00
50....	7.20	250....	35.00
55....	7.90	300....	42.00
60....	8.60	350....	49.00
65....	9.30	400....	56.00
70....	10.00	450....	63.00
75....	10.70	500....	70.00
80....	11.40	550....	77.00
85....	12.10	600....	84.00
90....	12.80	700....	98.00
100....	14.00	800....	112.00
110....	15.40	900....	126.00
		1000....	139.00

Ker se zdaj ome denarju skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih.

Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na napad ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roko, se pri nas ome morda še večkrat spreminja.

TVRDKA FRANK SAKSER, 83 Cortlandt St., New York, N. Y.

Gen. Hindenburg, je poveljnik avstr. in nem. čet na Vzhodu.

GENERAL HINDENBURG JE ODSTAVIL VEČ OGRSKIH GENERALOV TER JIH NADOMESTIL Z NEMCI. — NA VZHODNI FRONTI NI BILO ZADNJI ČAS NIKAKIH POSEBNIH IZPREMEMB. — NEMŠKI NAPADI V BLIŽINI SMORGONA. — OB REKI STOHOH SE JE VNELA VROČA BITKA. — ARMA DA GENERALA BOTHMERA PRODIRA OB KOROPIECU. — BOJI JUŽNO OD PINSKA.

London, Anglija, 4. avgusta. — Z Dumaja poročajo, da je bil imenovan feldmaršal Hindenburg vrhovnim poveljnikom vseh avstrijskih in nemških čet na vzhodnem bojišču. Takoj, ko je prevzel vrhovno poveljstvo, je odstavil nekaj ogrskih generalov ter jih nadomestil z Nemci. Avstrijske vojaške oblasti so izrekle željo, da bi bilo v Hindenburgovem generalnem štabu tudi nekaj avstrijskih častnikov. Ta želja se jim ni izpolnila. Dozdaj so v generalnem štabu samo nemški častniki.

Umevno je, da je to povzročilo med Avstriji in Madžari veliko ogorčenje.

Petrograd, Rusija, 3. avgusta. — Uradno poročilo ruskega generalnega štaba se glasi:

— 2. avgusta je napadel sovražnik naše postojanke v bližini Smorgona. Napadi so se začeli ob eni uri ponoči ter so se vršili cel dan. Sovražnik se je posluževal dušilnih plinov.

Proti večeru se nam je posrečilo pognati Nemce z težkimi izgubami v beg.

Petrograd, Rusija, 4. avgusta. — Popoldansko poročilo se glasi:

— V bližini vasi Guleviči ob reki Stohod se bijejo izvanredno vroči boji. V bitki, ki se je vršila štirinajst mil severno od Tarnopola, je bil ranjen polkovnik Goronov.

Pri Vorohjevki so se pojavili naši letalci nad sovražnim taborom ter vrgli par bomb. Ko so začeli streljati nanje, so pobegnili.

Berlin, Nemčija, 3. avgusta. — Vrhovno poveljstvo nemške armade naznanja, da je general Hindenburg, ki je prevzel vrhovno poveljstvo tudi nad armadnima skupinama generala Linsingena in bavorskega princa Leopolda, zapodil Ruse v beg pri Lubačevu, ob železniški progi Kovel-Sarny, ob gorenji Turiji ter pri Ponikovicu v vzhodnem delu Galicije.

Čete generala Bothmera prodirajo ob reki Koropiec ter so odbile jugozapadno od Velesnjojva vse ruske napade.

Dunaj, Avstrija, 4. avgusta. — V vzhodnem delu Galicije in v Bukovini je položaj v splošnem neizpremenjen. Zadnji čas se je vršilo le malo spopadov, ki niso bili odločilni.

Naše čete so z vsem prav dobro preskrbljene ter so si sveste končne zmage. Rusko ofenzivno prodiranje je vstavljeno. Oni ljudje, ki so zrl z zaupanjem na generala Brusilova, so začeli obupavati.

Priznati se mora, da so imeli začetkom ofenzive Rusi silno velike uspehe, ki so se pa z vsakim dnem manjšali in so zdaj enaki ničli.

Rusi dobivajo neprestano nova ojačenja, pa kljub temu ne morejo ničesar opraviti. Že pred štirinajstimi dnevi so prerokovali, da bo padlo glavno mesto Galicije Lvov, toda ruske čete so še vedno tam, kot so bile pred štirinajstimi dnevi. Tudi poskus, vdreti preko Karpatov v Ogrsko nižino, se jim je temeljito izjalovil.

Prodrli so bili skoraj prav do prelaza Kirlibabe, kjer smo jim pa zadali usodepolni udarec.

Ako se ne bo sovražnik umaknil pravočasno iz južnega dela Bukovine, ga bomo obkolili.

S tem, da je nastalo nekoliko boljše vreme, so zopet omogočene vse vojaške operacije.

Dunaj, Avstrija, 3. avgusta. — Na Ogrsko prihajajo neprestano turški vojaki, katere je poslala turška vlada Avstriji na pomoč.

V okolici Lvova je koncentrirana močna turška armada, sestoječa iz par desetisoč mož.

Berlin, Nemčija, 3. avgusta. — Nemci so zavstavili rusko prodiranje ob jezeru Nobel ter pri Kovlu in Brodyju.

Uradno poročilo se glasi:

Armadna skupina generala Hindenburga: Na severu se ni ničesar posebnega pripetilo. Rusko prodiranje ob obeh straneh jezera Nobel je zavstavljeno. V gozdu pri Ostrovu, severno od Kiseluina smo vjeli preko sto ruskih vojakov.

Sovražnik je bil vprizoril več napadov na železniško progo pri Brody.

Ob ostali fronti je razen manjših spopadov položaj neizpremenjen.

Vzhodno od Torčina smo izstrelili dva sovražniška zrakoplova.

Armadna skupina generala Bothmera. Jugovzhodno od Vilesnjojva se vrše spopadi med našimi in sovražniškimi predstražami.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and Published by the
SLOVENIAN PUBLISHING CO.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDEK, Treasurer.

Place of Business of the corporation
and address of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriko in
Kanado \$3.00
pol leta \$1.50
bilo leto na mesto New York \$2.00
pol leta na mesto New York \$1.00
Evropa na vsa leta \$4.50
pol leta \$2.50
četrt leta \$1.50

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedeljno in praznično.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Deposited for mailing in accordance with
the provisions of Act of October 3, 1917.

Official Mail at special rate of postage on
Money Order.

Printed at the office of the publisher, Frank
Saksar, 82 Cortlandt Street, New York City.

Third class postage paid at New York City,
New York.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

Postage paid at New York City, New York,
under special rate of postage on Money
Order.

na, posledice vojne so vsakemu
znane.

Vladarji so se postavili na čelo
ljudstva ter si osvojili pravico od-
ločati med življenjem in smrtjo
svojih državljanov. Te pravice jim
ni dal niti Bog niti oni, katerim
vladajo.

Kako strašno je še vkoreninjen
v človeštvu čut hlapčevstva in pa-
se ponižnosti. Ali ni vredno po-
milovanja ljudstvo, ki gre na po-
velja enega samega človeka za pra-
zen nič v smrt?

Dolžnost vladarjev bi bila skrbeti
za bodočnost svojih državljanov.

In če bi bilo treba, bi moral sam
preleteti kri, samo da bi se narodom
godilo boljše.

In če bi izprevidel, da narod pod
njegovim vodstvom ne uspeva do-
bro in se ne razvija tako kot bi
se lahko razvil pod vodstvom ko-
ga drugega, bi bila njegova dolž-
nost odstopiti ter napraviti pro-
stor boljšemu, sposobnejšemu.

Če so imeli vladarji toliko moči,
da so napovedali vojno, je imajo
gotovo tudi toliko, da jo končajo.

In ako jo končajo, naj posku-
šajo z dobrimi deli poplačati po-
vročno škodo. Poskušajo naj že
vsaj.

Škoda je prevelika, njihova moč
je preslaba in njihovo življenje je
prekratko, da bi jo mogli vs po-
plačati.

Dopisi.

Little Falls, N. Y. — Dokaj je
že preteklo časa, odkar je bil zad-
nji dopis iz Little Fallsa. Prosim,
gospod urednik, odstopite mi pro-
stora za tri točke. — Prva bodo
kmalu štiri leta, odkar smo tukaj-
šnji Slovenci pod vodstvom Mike
Klopčiča in Lovro Masleeta usta-
novili godbo. Zelo, zelo težak je
bil začetek, mnogo je bilo dela in
stroškov. Dosti članov je odstopi-
lo, toda ostali smo pa složno vo-
dili naprej. Ljudstvo je nam bilo
zelo naklonjeno in tako smo kma-
lu imeli dosti opravka. Pri tem
smo se pa vadili, stroški so se nam
manjšali in tako je nam tudi dru-
štvo sv. Jožefa dalo krasno dvo-
rano za naše vaje skoraj popol-
noma prosto; še enkrat vsem čla-
nom lepa hvala! Kot sem že gori
pisal, smo dobro igrali, pa so nam
takoj drugo leto dali mestni mo-
že delo in dobili smo tri koncerte;
seveda k temu sta tudi dobro po-
magala rojaka Paul Susman in
Paul Estenich ter takratni South
Side alderman Mr. James O'Neill.
Hvala vsem! Da pa predaleč ne
pridem, sklenem prvo točko ter
kličem vsem članom godbe: V slo-
gi naprej in bodočnost nam je za-
gotovljena! V ponos si morajo
štetiti tukajšnji rojaki svoje god-
ce. Po naključju sem se sešel z
dobro znanim rojakom g. Frank
Susmanom iz Forest City, Pa. On
je tukaj tudi domač in mislim, da
je prišel obiskat očeta, brata, se-
stro in prijatelje. Ker se bo vršila
konvencija društva sv. Barbare v
Forest City, in sicer v septembru,
je nam rojak Susman omenil, da
bi bilo dobro, ako bi bilo mogoče
iti slovenski godbi v Forest City.
Člani so seveda vsi zelo vneti, da
bi šli, ako bi dobili potrebne in-
formacije ter nekoliko podpore.
Torej bi želel, ako bi bili rojaki
v Forest City tako naklonjeni, da
bi kaj poročali v časopisih ali pa
meni osebno pisali. — Preteklo
nedeljo smo imeli izvanredno sejo
društva sv. Barbare. Na seji smo
bili skoraj vsi člani. Članom pola-
gamo to-le na sree: 1. Dragi bra-
tje, ne razdirajte, kar ste sklenili
pri zadnjih sejah, kajti potem ni
treba knjig in tajnika. Premislite
pa, kar sklenete. 2. Vsak pame-
ten človek ve, da večina članov
odločuje; kakšni kazni se lahko
zmanjša, ako je prehuda, da la-
ho se celo odpusti. — Toliko v
pojasnilo članom društva sv. Bar-
bare. Pozdrav! — Frank Malava-
šič.

East Palestine, Ohio. — Dolgo
časa že nisem čital nobenega do-
pisa iz naše nasebine v našem
priljubljenem listu Glas Naroda,
zatorej sem se odločil nekoliko
sporočiti, da ne bo mogoče kdo
izmed naših rojakov misliti, da je
čisto propadla. — Kar se tiče de-
la, se ne moremo pritoževati, da
ga nam primanjkuje, akoravno
še danes ne obratuje nekdanji
premogorov, v katerem smo bili
zaposleni vsi tukajšnji Slovenci.
Večina jih dela sedaj v neki dru-
gi jami, katera se nahaja blizu
prve; nekaj pa je nas zaposlenih
pri McGraw Tire & Rubber Co.
Dela se s polno paro, podnevi in
ponoči. Delo se tudi lahko dobi,
samo premogorju se je težko pri-
redit, ker so le redki, da bi tako

dobili delo od kosa (piece work).
Na dnevno delo (day work) za
11 oziroma 13 ur se je pa težko
privaditi, ki je bil navajen osem-
urnega dela. Tudi zunaj na cesti
za kopanje jarkov (ditches) se
lahko dobi delo; ravnjuja plača je
\$2.50 za desetero delo. — Kar se
pa tiče društvenih zadev, se z na-
predkom veliko ne moremo hvali-
ti, pač pa se vzdržujemo v ravn-
notežju. Društvo 'Zvesti Bratje'
št. 79 S. S. P. Z. je priredilo svo-
jo veselico dne 3. julija zvečer.
Odbor se vsem toplo zahvaljuje,
ker so se v tako polnem številu
odzvabili povabilu ter pripomogli k
boljšemu uspehu. Posebno se pa
zahvaljujemo godcu, ker je nam
brezplačno in tako izvrstno igral.
Čisti dobiček je znašal nad \$80.—
Pred kratkim se je poročil rojak
Valentin Dagarin, doma na Šeh
pri Škofji Loki, z gospojo Malke
Bradeško, rojeno v Puštal pri
Škofji Loki. Na gostiji, katera se
je vršila pri rojaku Frank Jur-
javčiču, smo se do ranega jutra
dobro zabavali. Ženinu in nevesti
želimo obilo sreče. Pozdrav!
Pavel Tavčar, Box 353.

Esperanto.

Kaj je esperanto? Moderni vo-
lapük, nov svetovni jezik, umetno
prirojen in sestavljen, kateri
ima doslej že največ upanja, da
postane kdaj nekaka "lingua
franca" med oikanci celega šir-
nega sveta. Lihovita iznajdba
Schleyer-ja — volapük — je ime-
la v početku nekaj privrženecv,
a sedaj je skoro zapala pozabo-
sti. Esperanto pa mogoče prodre.
Esperanto-jezik je sestavljen neki-
dr. Zamenhof. Rodil se je v polj-
sko-židovskem mestu Bialystoku.
Že kot deček je opazoval, kako
težkoče so imeli ljudje pri obče-
vanju, ko niso razumevali drug
drugega. Že tedaj je uvidel, da s
skupnim jezikom pade ena naj-
večjih barier med narodnostmi. V
šoli se je učil francoščine in nem-
ščine. Ko se je v petem gimnazijs-
kem razredu začel učiti anglešči-
ne, ga je očaral preprosti sestav
tega jezika. Začel je razmišljati,
primerjati korenike in besede, in
polagoma se je rodila ideja o no-
vem svetovnem jeziku.

Leta 1887. je izdal v poljščini
pisano knjigo o tem predmetu.
Novemu jeziku je tedaj nadel ime
"esperanto". V malo letih je Za-
menhofovo ime zastlo po svetu.
Esperantisti so se navdušeno zgra-
šali tuintam. Dandanašnji šteje
esperanto do 100.000 privrženecv.
Od leta do leta, v novejšem času
tudi od dne do dne raste njihovo
število. Največ je Francozov, po-
tem pridejo Rusi. V najnovejšem
času pa so se pred vsem začeli o-
grevati za ta jezik tudi Angleži.
Esperanto-klubi kar rastejo iz tal.
Esperanto-časniki širijo to giba-
nje, med njimi "La lingua interna-
cia" in "L'esperantiste" v
francoskem jeziku. Esperantisti
so preveli že Hamleta v svoj je-
zik in izdali okoli 150 del.

Sestav tega jezika je jako pre-
prost. Besedni zaklad je docela
vzet iz znanih modernih jezikov,
največ iz francosčine, italijanšči-
ne, latinščine in angleščine. Slo-
venica je sila enostavna. Esperanto
pozna samo določni člen, in sicer
za vse spole, sklone in števila ob-
liko "la", n. pr. la patro (oče),
la patrino (mati), la fratoj (bra-
tje). Vsi samostalniki se konče-
jejo v ednini na -o, v množini
na -oj, n. pr. libro (knjiga),
libroj, onklo (stric) — onkloj. Če-
rti sklon se tvori tako, da se pri-
dene končnica -n, n. pr. la po-
mo (jabolko) — mi havas la po-
mon (imam jabolko). Ženski sa-
mostalniki se tvorijo iz moških s
tem, da se pred o, o, vtiha "in",
n. pr.: filo (sin) — filino (hči);
fratoj (bratje) — fratinoj (se-
stre). Prednica "mal" pred sa-
mostalnikom pomeni samostalni-
nasprotnega pomena, n. pr.: amiko
(prijatelj) — malamiko (so-
vražnik). Vseh črk šteje ta jezik
28. Vsaka beseda se tako izgo-
vaja, kakor se piše.

Esperantisti trdijo, da se olikan
človek, ki je več modernim jezi-
kom, za silo priuči novemu jeziku
v par dneh v toliko, da brez tež-
koče čita tiskane knjige. Lev Tol-
stoj je to zmozel v dveh urah. Kot
zgodba jezik navajamo: "La viro
dinas, ke la virino ne estas tiel
fonta kiel li. Certe! Sed la ĉevalo
estas pli fonta ol la homo; la ele-
fanto trotante sur li pulvorigus
lin." Po sloveniki: "Mož govori,
da je žena slabejša kot on. Goto-
vo! Toda konj je močnejši od člo-
veka; slon, hodeč po njem, ga
zdrobi v prah."

**Ozdravljen**

biti od mehurnega ka-
tarja, bolnih ledic, pe-
čenje urina, zgubo se-
mena, žledolnih bo-
lezni in revmatizma,
pomeni za vsakogar
pravo srečo. Ako se ho-
čete ozdraveti, od teh
kroničnih bolezni, pi-
šite za pošto na:

J. F. DOLENC,

P. O. Box 67, Detroit, Mich.

Akvileja.

Pred kratkim je minulo enajst
sto let, kar je umrl veliki oglej-
ski patriarh sv. Pavlin. Spomin
na ta dogodek se je slovesno ob-
hajal v Ogleju, v stari prestolnici
sv. Mohorja.

Kršćanstvo je prihajalo po treh
potih med Slovence, namreč od
vzhoda, s severa iz Solnograda in
z juga od Akvileje. Od leta 811.
pa so bili skoro vsi Slovenci v
oglejski nadškofiji združeni in so
ostali tako več vekov, dokler se
ni oglejska nadškofija in tudi
škofija docela izpremenila.

Ker Slovenci mnogoštevilno ob-
iskujejo starodavno Akvilejo, o-
glejmo si vsaj nekoliko zgodovino
slavne prestolnice sv. Mohorja.

Ime Oglej je izbruseno iz latin-
ske Aquileia. Nemci imenujejo
mesto Aglar. Akvilejo so ustano-
vili l. 181. Rimljani v deželi Kar-
nov, da bi imeli trdnjavo proti zu-
najnim sovražnikom svoje države.
Akvileja jim je bila "ključ Itali-
je". Taborišče je bilo v začetku
seveda majhno, pa je vedno rasto-
lo. Kmalu se je naselilo naokrog
mnogo ljudi in Akvileja ni bila
več samo trdnjava, ampak obšir-
no trgovinsko mesto, kjer se je
pretakal promet s severa in vzhoda
proti Italiji. Iz Akvileje so
prihajali Rimljani, ko so prema-
govali Japode, Dalmate, Panonce
in Noričane. Cesar Avgust in Ti-
berij sta začasno celo stolovala v
Akvileji. Meja rimskega cesar-
stva se je polagoma oddaljevala
od Akvileje in se preselila k Do-
navi, zato je Akvileja napredovala
v teh mirnih časih tako, da so
jo steli za prvo mesto za Rimom.
V 2. stoletju po Kr. je doživela
vrhunec svojega razvoja. V tre-
tjem in četrtem veku je bila radi
vednih vladarskih preprirov zopet
važna vojaška postojanka.

Mesto je ležalo ob natisu in je
bilo tudi s cesto zvezano z mor-
jem. Prekopi so odvajali vlogo v
reko in morje, zato je bilo pod-
nebje še dokaj zdravo. V mestu
so bili lepi templji; bogastvo so
dokazovala razna javna poslopja.
Veliko je bilo skladišče za žito;
tudi tvornice za vojaške in mor-
narske obleke, za orožje je imela
Akvileja; tu so kovali denar, bar-
vali škrlat, delali ladje, žgali ope-
ko in izdelovali cele mozaike. To-
liko tvornice je zahtevalo seveda
mnogo delavcev. Ti delavci so bili
združeni v razna društva, v za-
druge in cehe. Cehov je bilo pet-
intrideset. V okolici je cvetelo
poljedelstvo poleg konjereje.

Zalostne dni je doživela Akvi-
leja v 5. in 6. stoletju. l. 401. jo
je oblegal Alarhi, toda brez-
uspešno. Atila jo je pa premagal,
poplnil in požgal. Polagoma se
je zopet dvignila iz razvalin, dok-
ler je niso Longobardi, prihaja-
joč v Italijo l. 569, uničili. Ljud-
je so se umaknili na Grad (Gra-
do) in mesto imenovali Novo
Akvilejo. Tako je izginila rimska
Akvileja. Na njenih razvalinah je
pa zrastla nova krščanska Akvi-
leja.

Legenda pripoveduje, da je
prišel v Akvilejo oznanjevat sv.
evangelij že l. 46. po Kr. sv. evan-
gelist Marka. Ko je odšel, je za-
pustil kot naslednika sv. Herma-
gora (Mohorja) Akvilejčana. Od-
slej se je krščanstvo polagoma ši-
rilo in krepilo po mestu in po
okolici. Častljiva starost mesta
je dajala akvilejski cerkvi veliko
važnost. Njeni škofje so se kmalu
imenovali nadškofje in od Pavli-
na I. (l. 569.) celo patriarhi. Ko
so pa patriarhi radi longobard-
skih vpadov prebivali na Gradu,
se je pričel žalosten razpor. Pri-
šlo je celo do razkola. Imeli so po
dva patriarha, v Akvileji in na
Gradu. Patriarh z Grada se je l.
1482. preselil v Benetke.

Moč akvilejskih patriarhov je
rastla. Sedemnajst škofj jim je
bilo podložnih. Njihova cerkvena
oblast je segala na severu do Dra-
ve. Polagoma so si pridobili pa-
triarhi velika posestva in so bili

tudi posvetni gospodarji mnogim
pokrajinam, celo na Kranjskem,
zlasti od l. 1040. Od l. 1028. dalje
so kovali tudi svoj denar.

Akvilejski patriarhi pa niso
stanovali vedno v Akvileji, mar-
več tudi po drugih krajih. Od l.
617. so prebivali v dobro utrje-
nem korminskem Gradu. Ko so pa
Longobardi uredili svojo državo,
je patriarh stanoval v njihovi
prestolnici v Čedadu (Cividale),
dokler se ni Popon (1019—1042)
zopet preselil v Akvilejo (l. 1027)
in jo iznova povzdignil. Kapitel
je štel tedaj 50 kanonikov. Leta
1236. se je preselil patriarh v Vi-
dem (Udine), kjer so bivali tudi
naslednji do leta 1751., ko je ta
čast izumela. To leto so namreč
ustanovili dve nadškofiji v Vid-
mu in v Gorici, za Italijo in za
Avstrijo po eno, s tem pa uničili
akvilejsko škofijo. Mesto je vedno
bolj pojemalo. Obrežni nasipi pre-
tokov so se vdrali, nihče jih ni
popravljal, voda ni odtekala;
svet je postalaj močvirin; poleti
je nezdruva para kužila zrak in
podila ljudi, ki so kaj več imeli,
v zdravjeje kraje. Ubožeki so
ostali doma in bledi hiral za mr-
zlico. l. 1490. sta Nediz in Ter
(Torre) obrnila svoj tek proti
vzhodu in se združila s Sočo. Sta-
ri Natiso je izgubil znatno mno-
žino vode. Radi tega ladje niso
mogle nič več do Akvileje.

Akvileja je sedaj majhno mesto
in šteje le še 938 prebivalec, ki
skromno žive ob ribištvu in ob iz-
kopavanju starin. Za starinoslovce
je mesto še vedno znamenito.
Kjerkoli kopljemo, zasledimo sta-
rine. Samo napisnih plošč so izko-
pali že nad 1200.

V Akvileji se je poročil cesar
Konstantin Veliki, ki je podaril
krščanstvu svobodo. Škof Fortu-
natus Africanus (347—369) je
zidal prvo prestolnico, ki je pa iz-
ginila skoro s površja zemlje radi
navalov raznih divjih narodov.
Popon (1019—1042) je sezidal se-
danjo stolnico, zvonik in patriar-
ski dvorec. Potres l. 1348. je hu-
do poškodoval zlasti cerkev. Po-
pravil jo je Markwart (1365—
1381). Od prvotne cerkve so ohran-
jeni le posamezni deli, recimo
glavna apsida, prečna ladja, večji
del ladje, ki se drži prečne, in
krstilnica. Popon je podaljšal lad-
jo in jo pategnil med predvorje,
napravlil stranske apside in stebre
s kapiteli. Ta stolnica je bila po-
svečena leta 1031. Po potresu leta
1348. so popravili stene v visavi,

Makedonija.

Makedonija ni oficijelno upravno ime, ampak le zgodovinski naslov, ki je do balkanske vojne 1. 1912. obsegala nekako vilajete Solun, Bitolj (Monastir) in Kosovo. Ta dežela je nekako toliko, kakor Spodnja in Zgornja Avstrija, Štajerska in Koroška skupaj. Prebivalcev je bilo do balkanske vojne okoli 2,275.000.

Po balkanski vojni so si Makedonijo razdelile med seboj Srbija, Bolgarija in Grška.

Dne 29. maja leta 1453. je padel Carigrad v turške roke. Turška oblast je rešila grški življenj na Balkanu, kajti v štirinajstem in petnajstem stoletju, ko so vladali srbski knezi v Tesaliji, Epiru, Makedoniji in Albaniji, je tu vladal srbski, ali kakor pravi Kacič, slovinski jezik, in ko je cesar Sigismund poslal pismo v Albanijo, so mu odgovorili odločno, da znajo brati samo slovansko pismo (cirilico). Turška vlada je pa na škodo Slovanom podpirala razkolno grško hierarhijo in obe oblasti skupaj sta zatirali slovansko rajo. Leta 1767. je carigraski patriarh odpravil avtokeforno cerkev ohridsko in peški patriarhat. Grki so sežigali patriarhalno knjižnico v Trnovem. Nastopila je fanariotska doba. Fanariote so zvali pristaše grške cerkve po Fanaru, grškem oddelku carigraskem, kjer je bil sedež patriarhov. V tej dobi so storiili vse mogoče, da demoralizirajo ljudstvo.

Bolgarski menih Paisij je napisal zgodovino bolgarskega naroda, katera je v začetku prošlega stoletja navdušila več mladih Bolgarov za osvobodjenje izpod turškega jarma. Ogrčenje proti fanariotom je rasto, in leta 1870. je bil sultan prisiljen, da je vpilval na patriarha, in Bolgari so dobili samostojno cerkveno upravo v obliki eksarhata. Carigraski patriarh je pa izobčil bolgarskega eksarha in s tem izgubil ves vpliv na Bolgare. Razkol v razkolu je postal vedno večji, in danes so na Balkanu dvojni skofje: patriarhatni in eksarhatni.

Slovanov je v Makedoniji 1 milijon 118 tisoč. Deloma so kristjani, deloma mohamedanci. Kristjani so večinoma eksarhisti, del majheu del v južni Makedoniji vidi v carigraskem patriarhu svojega poglavarja; teh je pa vedno manj.

Preporo vprašanje je, soli makedonski Slovani Bolgari ali Srbi; razlikuje se tam namreč srbsko, šopo-makedonsko in bolgarsko narečje. Šopo-makedonsko narečje tvori prehod od srbskega na bolgarski jezik. Meja med sosednima vplivoma bi bila nekako ob razvodu med Vardarjem in Strumom.

Turkov je v Makedoniji okoli pol milijona, Grkov četrt milijona, Albancev štejejo 128 tisoč. Albanci niso združeni narod. Pod Jurjem Kastriotom so se sicer borili za kršćanstvo, a danes sta dve tretjini turški. Delati ne marajo, vojna je njihovo veselje. Delijo se v Toske in Gege, ki govorijo precej različna narečja. Na Toske vplivajo od juga Grki, od severa Avstrijci in Italijani. Gege se pa dele v več rodov, kateri žive med seboj v krvni osveti in jih ni mogoče združiti. Versko se dele v mohamedance, katoličane in pravoslavne; pišejo v petih alfabetihi. Teh nasilnih ljudi ni mogoče drugače kultivirati, kakor da se jim pobere orožje in se prisili k delu. Dalje je v Makedoniji 80.000 romanskih Cincarjev, ki so večinoma krčmarji in trgovci, 67.840 Judov ali Španjolv, katerih je pa mnogo prestopilo v islam, dasi doma še vedno govorijo špansko, 54.557 je Ciganov, ki so pa na Balkanu precej delavni ljudje, nekateri celo bogati. V manjšem številu je še mnogo drugih narodnosti zastopanih v Makedoniji.

V mestih seveda bolj prevladuje turški življenj, na deželi pa slovanski. Tu podajemo nekaj števil, ki nam kažejo, kako je prebivalstvo mešano v večjih makedonskih mestih.

Solun ima: Slovanov 10.000, Turkov 26.000, Grkov 16.000, Španjolv 55.000, Ciganov 2.500, tujecev 8.500; skupaj 118.000 prebivalcev.

Velov šteje: Slovanov 12.000, Turkov 6.600, Cincarjev 500, Ciganov 600; skupaj 19.700 prebivalcev.

Seres šteje: Slovanov 2.200, Turkov 11.900, Grkov 11.000, Španjolv 2.500, Ciganov 500; skupaj 28.100 prebivalcev.

Skoplje šteje: Slovanov 13.000, Turkov 15.000, Grkov 50, Albancev 150, Cincarjev 450, Španjo-

lov 800, Ciganov 1.920, tujecev 500; skupaj 31.900 prebivalcev.

Štip šteje: Slovanov 10.900, Turkov 8.700, Španjolv 800, Ciganov 500; skupaj 20.900 prebivalcev.

Bitolj šteje: Slovanov 10.000, Turkov 10.500, Albancev 1.500, Cincarjev 7.000, Španjolv 5.500, Ciganov 2.000, tujecev 20; skupaj 37.000 prebivalcev.

Ohrid šteje: Slovanov 8.000, Turkov 5.000, Albancev 800, Cincarjev 460, Ciganov 600; skupaj 14.860 prebivalcev.

Prilip (domovina kraljeviča Marka) šteje: Slovanov 16.900, Turkov 6.200, Cincarjev 480, Ciganov 960; skupaj 24.540 prebivalcev.

Zanimiva je dežela menihov na Sveti gori. Tu živi v 20 samostanih 4.500 grških, 4.000 ruskih, 1.100 srbskih in bolgarskih, 250 rumunskih in 60 georgijskih menihov. Ti redovniki so prosti v svoji upravi. Posamezne narodnosti so v vednem prepiru med seboj.

Socialisti in vojni problemi.

Preko Londona se poroča: V Haagu se je te dni pričela vršiti mednarodna konferenca delegatov socialističnih strank devetih nevtrálnih držav.

Konferenca je otvoril nizozemski socialistični voditelj Pieter Jelles Toelstra, ki je v svojem govoru opisoval posledice vojne. Konference je otvoril nizozemski socialistični voditelj Pieter Jelles Toelstra, ki je v svojem govoru opisoval posledice vojne.

Dalje je Toelstra izjavil svoje mnenje, da gotovo trajen mir se ne bo mogel, ako bo sami pruski militarizem uničen; rekel je, da morajo socialisti v prvi vrsti gledati, da se pridobi zopetno neodvisnost Belgije, da se ustanovi neodvisno Poljsko in da se napravi na Balkanu veliko demokratično federacijo. To naj bi bile glavne točke pri sklepanju miru.

Vprašanje glede Alzacije in Lotaringije — je rekel govornik — je malo težje, kot ona tri. Izrazil je željo, da bi se naredilo tozadevno med francoskimi in nemškimi socialisti kakšne kompromise.

Emile Vandervelde, belgijski državni minister, je poslal socialističnim delegatom pismo, v katerem jih prosi, da mu oprostite, ker se ni mogel vdeležiti konference. Naprosil jih je, da se zavame mednarodna socialistična stranka za belgijsko vprašanje in da vse natančno preišče, kar se tiče glede nemškega navalna na Belgijo.

Iz Haaga pa poročajo, da so se konference vdeležili samo zastopniki šestih nevtrálnih držav, kajti švicarski in norveški socialisti niso mogli dobiti potnih listov; rumunski pa tudi niso mogli na potovanje, ker so doma zelo napete razmere.

Arabska vstaja. Pričetkom vojne se je domnevalo, da se bodo mohamedanska ljudstva v Egiptu, Indiji in Kavkazu vprla ter tako hotela pomagati Turčiji.

Zgodilo se je ravno nasprotno: revolucija je izbruhnila v Arabiji.

Vodja puntarjev je veliki šerif v Mekki; tejnja puntarjev je neodvisnost od turške vlade. Arabska vstaja je najbrže povsem verska afera.

Arabi so imeli že dalj časa resen namen osvoboditi sveta mesta Meko in Medino izpod turške vlade. Meko so že ozeli, Medino pa oblegajo; zavzeli so že tudi Taif, Jeddah in Kufudva. Pretrgali so že tudi brzojavne žice ter tako onemogočili zvezo med Arabijo in Turčijo.

Uporniki so z vsem potrebnim dobro preskrbljeni, in ker imajo v oblasti tudi pristanišče, lahko pričakujejo pomoči od strani zavetnikov.

Ako bodo imeli uspeh, se zdaj še ne more pribiti, vendar gotovo je, da lahko pričakujemo večje uspehe kot so jih imeli Iraci ali Indijci, kajti Turčija ni tako organizirana in ji bo vsled tega veliko težje zatreči punt.

Meso v Berlinu.

Berlin, Nemčija, 3. avgusta. — Kar se tiče mesa, je zdaj Berlin veliko na boljšem; zdaj lahko vsaka oseba dobi dovoljeno množino mesa brez vsakega truda ali sitnosti. Nerodnosti, ki so se prej včasih dogajale pred mesarijami, so zdaj izginile.



ROGER CASEMENT.

kateraga so Angleži obesili, ker je ljubil svojo domovino Irsko. —

Alkohol in njegovi učinki.

„Alkohol“ je arabska beseda in pomenja po naše nekako: „najčistejše bistvo kakršne stvari“. Alkohol obstoji iz ogljika, vodika in kisika ter se sestavi iz teh prv. Nahaja se v prirodi v človeških mišicah 24 ur po smrti, v nezrelih sadežih nekaterih kobilnic, v vzduhu, v vodi (1 g v enem kub. metru), tvori najbrže povečini nekaterim repaticam podobna telesa, pridobivajo ga iz premoaga kot rudninski spirit in slednjič nastane pri suhi destilaciji lesa, to da v vseh teh slučajih le v prav neznačajnih množinah. Praktičnega pomena je le pridobivanje alkohola z vrenjem iz tekočin, ki imajo v sebi raztopljen sladkor ali še večkrat škrop.

Vsakdo ve, da je mošt, takoj ko je pritekel iz stiskalnice, mnogo bolj sladkega nego vino, katero nastane iz njega. Grozdje ima namreč v sebi več ali manj sladkorja, ki da poleg drugih tvarin moštu prirodo sladki okus. Ako pa ta tekočina stopi v odprti posodi, da more zrak do nje, opazimo kmalu neki čuden pojav. Iz tekočine se začne vzdigovati mehurčki in neki strupen plin — ogljikova kislina — se začne razširati po prostoru, v katerem so posode z moštom.

Vse te pojave so povzročile majhne glivice, katerih s prostim očesom niti razločiti ni mogoče. Njihovi trosi se nahajajo namreč vedno na grozdju, in prihajajo tako tudi v mošt. Tu se razvijo v glivice in razkrojijo grozdni sladkor v alkohol in ogljikovo kislino.

Vinski cvet ali spirit napravljajo pa navadno iz gomoljev neke prav znane in na prvi pogled prav nedolžne rastline — našega navadnega krumpirja. Tudi kvas, ki ga rabijo gospodinjice, kadar peko kruh, ni nič drugega, nego napol suhi, v večji množini nakopičeni olov kvas.

Toda tekočina, ki jo dobimo po vrenju, ima šele nekaj odstotkov alkohola. S posebnimi, jako umno sestavljenimi pripravami se ta tekočina „popravlja“, ali kakor pravijo „rektificira“, da dobimo 80-90- do 95-odstotni alkohol in slednjič po posebni destilaciji takozvani absolutni alkohol, ki nima prav nič vode več v sebi. Znano je, da je alkohol brezbarvna tekočina, prijetnega duha, zgločega okusa. Vname se tudi prav lahko in gori z modrim, le malo svetlim plamenom, vleče željno vlogo nase in odjemlje rastlinskih in živalskih staničev vodo.

Mnogoter se uporablja alkohol v tehniki, a vsa ta množina, kar se ga porabi v druge namene, je upravičeno neznatna v primeru s tem, kar se ga zavžije.

I. Vpliv alkohola na rastline.

Najprej si je izbral prof. Rauber rastlino Impatiens Sultani Hook fil. V bližnjem sosodstvu z njo so navadne balzamice, ki se dobivajo povsod po vrh. Ker ima ta rastlina jako sočnate in pri tem nežne liste in tudi lepe cvete, je bila zelo pripravna že na prvi pogled za tak poizkus. Postavil je prav bujno razvito, popolnoma zdravo rastlino na mizo, traven, rastline posodico, v kateri je bila

z alkoholom napojena goba, in poveznil vse skupaj s steklenim zvoncem. Alkohol je začel izhlapevati, in prav kmalu je bil zrak pod zvoncem popolnoma nasičen z alkoholovimi parami. Nekaj časa se ni opazilo nič posebnega. Nekako čez štiri ure pa je začela rastlina svoje liste polagoma povešati, njihov prejšnji lesk se je izgubil, postali so motni, in na njih so se prikazale majhne rosne kapljice; — rastlina se je začela potiti. — Kapljice so se polagoma strnile in popadale v večjih kapljah na tla.

Par ur potem je opazil nov, čuden pojav. Na listih so se jele kazati neke posebne, svetle lise. Listi so postali na nekaterih mestih prosojni, tako da je mogel skozi nje brati pisavo, ako jih je položil na popisan ali tiskan papir. Vsa rastlina je popolnoma ovenela. V 24 urah je bila videti kakor mrtva; nekateri listi so že popadali na tla, drugi so viseli le še napol na vejah in vsak hip je bilo pričakovati, da tudi ti odpadejo.

Da bi poizkusil, ali je rastlina popolnoma zamorjena ali ne, jo je zanesel profesor Rauber na prosti, na sveži zrak, ter ji začel pridno zalivati. Izprva so odpadli še ostali razviti listi, le malo razviti prsički so se ohranili. Ti so se začeli polagoma razvijati, rastlina se je okrepila, in v treh tednih je imela nove liste.

Podobno se godi tudi drugim rastlinam, ako so dalje časa v alkoholovih parah, le da se nekatere listi popolnoma posuše, mesto da bi postali prosojni, kakor pri tej rastlini. Če se je pa vršil poizkus le predolgo, potem se zatre v njih tudi zadnja kal življenja.

II. Vpliv alkohola na živali.

Nihče najbrže ne bi bil pričakoval, da bo imel alkohol tak vpliv na rastline, kakor so pokazali poizkusi; še bolj zanimivo bo tedaj slišati, kako se višje organizirana bitja, t. j. živali od najnižjih do najvišjih vrst, obnašajo proti njemu. Gotovo je namreč, da so med živlenskimi pojavi pri rastlinah in živalih jako velike, celo bistvene razlike. Ali se bo pokazalo to tudi pri alkoholih?

Omeniti moram pred vsem, da nekateri poizkusi, ki jih je napravil prof. Rauber, ne dokazujejo, kar očito pogubnega alkoholovega vpliva. Tako je na primer pri infuzoriji Opalina ranarum, ki živi kot zajedavka (Parasit) v črevih naših žab. Ako denemo namreč te infuzorije v navadno vodo, poginejo v njej gotovo v dvanajstih urah. Mnogo hitreje se pa to zgodi v alkoholu: v 2 odstotnem poginejo v šestih urah, v 5 odstotnem v štirih urah, v 10 odstotnem že v nekaterih minutah.

Preskočimo nekatere poizkuse z drugimi nižjimi živalicami in pogledimo takoj žival, ki jo ima tudi človek večkrat kot neljubega gosta v sebi — trakujo. A ne samo v njem, še večkrat se naseli v živalih; zlasti pa ali mačke skoro ni, da ne bi imela eno ali navadno še več teh nadležnežev v svojih črevih. Tudi trakujo, s katero je napravil poizkus dr. Rauber, je našel v črevih neke mačke. Ko jo je dejal v 5 odstotni alkohol, se izprva ni veliko zmenila za to; po časi, mirno se je gibala semintje.

Kmalu se je pa začela premikati vedno hitreje in hitreje in posamezni deli so se jeli krčevito zvijati. V par minutah je postala mirna, zvita v klopčic je ležala na dnu posode. Še enkrat se je ponovilo krčevito gibanje in v četrte ure potem, ko je bila dejana v alkohol, je bila popolnoma nepremična. Tudi barva, ki je bila prej prosojna in siva, je postala neprozorno belkasta.

Čuditi se moramo res, da ne more prenesti alkohola ta žival, kateri želodčni sok, ki razkroji vse jedi, ki prihajajo v želodec, in druge snovi, ki jih izločajo jetra in posebne žleze v trebuhu, prav nič ne škodujejo. Morda imajo žgarnjari posebno srečo, da so varni pred trakujo; toda rabiti žganje kot zdravilo proti njej, vendar ne bi bilo varno priporočati.

Enako se je zgodilo tudi z glisto-dezevnico in z navadno pijavko: 2-4 odstotni alkohol ju je umoril v prav takem času.

„Vse to bi bilo slednjič še umljivo, kajti vse te živalice so toliko nežne po vsem svojem ustroju, da se nam ni čuditi, ako ima alkohol tolik vpliv nanje. A kako je z živalimi, ki vedno žive v podobnih okoliščinah, nemreč v vodi, z ribami, dvoživkami itd.“ — nas utekne vprašati ta ali oni bravec. Pred vsem omenjamo, da one male živalice niso tako zelo občutljive, kakor bi se komu zdelo, ampak mnogokrat, celo navadno mnogo bolj trdozive nego višje živali. A evo vam poizkusa z navadnim prebivalcem naših voda — z rakom!

Ako denemo raka v posodo s 4-odstotnim alkoholom, se mu vidi že takoj izpočetka, da mu ta tekočina nič kaj ne ugaja. Najprej parkrat krepko zamahne s svojim zadkom in plava po svoji stari rači navadi nekaj centimetrov daleč nazaj. Nato se spusti na dno, in tiptle s tipalnicami krog sebe, kakor da bi se hotel prepričati, kam je pravzaprav zašel. Počasnih korakov se spusti po dnu posode na sprehod; zdi se mu namreč, da stvar ne bo tako nevarna, kakor se mu je zdelo izprva.

Polagoma se začne še živahneje gibati in krožiti po posodi; včasih se vede tako, kakor da bi plesal. Za nekaj časa se zopet umiri. Ti prizori se vrste nekaj ur, a vedno bolj se opazja, da postaja vse gibanje nekako negotovo; ne dolgo, in polasti se ga omotica in v kakih desetih urah se ne gane več.

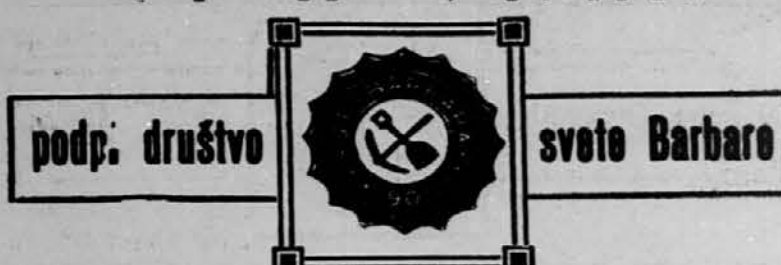
Isto se doseže tudi z 20-odstotnim alkoholom, le da se da rak še predramiti iz omotice, ako pride v svežo tekočo vodo, dasi je ležal v njem že blizu petnajst ur.

Tudi ribe, katerim tako — dobro de, ako imajo dost vode — ne hrepeno posebno po tem, da bi si svojo „žej“ pogasile z alkoholom, še celo prav zelo razredčene ne marajo. Ako jih pa vendar neusmiljeno učenjak, ki z vsem dela svoje poizkuse, dene v posodo z alkoholom, vidi prav zanimive pojave.

Profesor Rauber je napravil ta poizkus z majhnim, le 12 cm dolgim ostržem z 2-odstotnem alkoholom. Živalca je tako opazila, da ni v svojem navadnem elementu. Nemirno hlata s svojim gobčkom krog sebe, hitro začne dihati in plava neprestano semintje. Kmalu se za malo časa umiri. Čez četrte ure že opazimo delovanje alkohola, in sicer prav na poseben način. Ribica se začne nagibati na eno stran, izprva malo, a vedno bolj in bolj. To ji ne ugaja, in da bi se vzdržala v ravnotežju, plava tem hitreje semintje. A vse zastonj! Ne traja dolgo, in že leži na strani; kmalu se pa obrne popolnoma, da ima hrbet spodaj in trebuh zgoraj. Pri vsem tem pa plava vedno še okrog. Pač čuden prizor! V kratkem se je polasti neka splošna utrujenost; vedno počasneje in slabotneje se giblje, nazadnje popolnoma obnemore, škro nehalo delovati, in ribica leži nepremična na dnu. Ako bi jo dejali sedaj takoj v čisto vodo, bi si znabiti še opomogla, a šele čez več ur. Če pa ostane dalje v 2-odstotnem alkoholom, vse skupaj od začetka poizkusa dve do tri ure, v 4-odstotnem celo le pol ure, je ni več mogoče zbuditi v življenje.

Zanimiv poizkus, kako deluje alkohol na ptice, so pa napravili drugi „učenjaki“, dasiravno niso videli še ničesar o fiziologiji, anatomiji itd., niti o tem, kako se napravljajo taki poizkusi. Šolarji so povsod enaki, razposajeni, da jih nikdar ni mogoče ugnati. Da tudi tovariši na Ruskem niso boljši od naših mladih junakov, dokazuje sledeči dogodek, ki ga je objavil neki ondnotni list 30. decembra 1900: „Pred kratkim je šel pisec

Slovensko katoliško.



ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Iskopericane dne 21. januarja 1902 v dr. Pannyhvanu.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Wilcox, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wya.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 402, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VEHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVKO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVANSNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POBOTOVNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. pobotnik: MARTIN STEFANIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. pobotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Dražvano glasilo: "GLAS NARODA".

DELEGATJE ZA PETO REDNO KONVENCIJO.

Za postajo št. 1 v Forest City, Pa. Matija Komin in Avgust Gostiša.
za postajo št. 3 v Moon Run, Pa. Frank Močnik.
za postajo št. 6 v Cleveland, Ohio John Widerwol.
za postajo št. 7 v Lasalle, Ill. Anton Klanšek.
za postajo št. 8 v Johnstown, Pa. Josef Intihar.
za postajo št. 11 v Duryea, Pa. Martin Sore.
za postajo št. 13 v East Mineral, Kans. John Kastelic.
za postajo št. 16 v Wilcox, Pa. John Fatur.
za postajo št. 17 v Broughton, Pa. Mihael Mali in Jakob Dolenc.
za postajo št. 19 v Bridgeport, O. Martin Potnik.
za postajo št. 20 v Claridge, Pa. Frank Zupančič.
za postajo št. 21 v Little Falls, N. Y. Frank Gregorka.
za postajo št. 22 v Imperial, Pa. Louis Teršinovič.
za postajo št. 23 v Springfield, Ill. Joe Golob.
za postajo št. 25 v Jency Lind, Ark. Frank Teropšič.
za postajo št. 26 v Collinwood, O. John Grošel in Josef Gubane.
za postajo št. 29 v Rock Springs, Wyo. Frank S. Tavcar.
za postajo št. 30 v Eveleth, Minn. Jakob Ančan.
za postajo št. 31 v Calumet, Mich. Josef Srebernjak.
za postajo št. 32 v Braddock, Pa. John Gačnik.
za postajo št. 33 v Cleveland, O. Joseph Marincič.
za postajo št. 34 v Vandling, Pa. Louis Zavrl.
za postajo št. 35 v Ralplhton, Pa. Anton Budna.
za postajo št. 37 v Radley, Kans. John Lekše.
za postajo št. 41 v Mulbery, Kans. John Homec.
za postajo št. 42 v Winterquarters, Utah Ignac Podvasnik.
za postajo št. 44 v Franklin, Kans. Anton Selak in Jul. Bognar.
za postajo št. 46 v Pens Sta., Pa. Frank Demšar.
za postajo št. 47 v Frontenac, Kans. Rok Firem.
za postajo št. 49 v E. Palestine, O. Jakob Istenič.
za postajo št. 50 v Burdine, Pa. Jernej Hafnar.
za postajo št. 53 v Pittsburgh, Pa. Anton Zbašnik.
za postajo št. 54 v Greensburg, Pa. Frank Novak.
za postajo št. 55 v Conemaugh, Pa. Anton Gabrenja.
za postajo št. 57 v Homer City, Pa. Frank Omeje.
za postajo št. 58 v Chisholm, Minn. Ferdinand Živortnik.
za postajo št. 68 v Indianapolis, Ind. Josef S. Zore.
za postajo št. 70 v Gilbert, Minn. Josef Brajer.
za postajo št. 71 v Johnstown, Pa. Mihael Cene.
za postajo št. 72 v Hostetter, Pa. Anton Planinšek.
za postajo št. 76 v Detroit, Mich. Charles Gabrovšek.
za postajo št. 77 v N. Alexandria, Pa. Tony Modic.
za postajo št. 85 v Bryant, Okla. zastopa John Telban.
za postajo št. 86 v White Valley, Pa. Anton Rozina.
za postajo št. 90 v Gross, Kans. Alojz Vene.
za postajo št. 92 v Edison, Kans. Fred Konec.

V NAZNAJNE DELEGATOM.

Delegatje iz oddaljenih držav najbolje store, da pri nakupovanju vožnjih listkov vprašajo na postaji za listek do Seranton, Pa., oziroma Carbondale, Pa. ali pa za Susquehanna, Pa. ker tamka lažje najdejo iste postaje, kakor pa Forest City.

Ko se pripeljejo do omenjenih krajev, lahko vzamejo listek za Forest City, Pa.

Želeti je, da si delegatje uredijo vožnjo tako, da pridejo že v nedeljo v Forest City, Pa.

Za one, ki so namenjeni brzojaviti v času zborovanja, naj pošljejo brzojavke na naslov: City Hall. Kateri pa želi poslati pismo na zborovanje, naj naslovi takole: Za peto gl. zborovanje, Box 707, Forest City, Pa.

Z bratskim pozdravom

JOHN TELBAN, gl. tajnik.

teh vrstic po svoji navadi na izprehod. Na nekem dvorišču zagleda kopo šolarjev, ki krmiyo vrabce z zrnjem in kruhom. Sestranci revčki so seveda željno požirali, kar so mogli doseči, a čudno, ko so se nasitili, niso mogli odleteti, marveč so se dali prijeti. Stvar se mi je zdelo neumljiva, in zato vprašam šolarje, kaj je temu vzrok? Ti mi povedo, da so prej nemočili kruh in zrnje v spiritu. Gotovo najnovejši način loviti vrabce!"

Italijanski submarin se je izgubil.

Rim, Italija, 3. avgusta. — Italijanska admiraliteta je naznanila, da je pred več dnevi odšel iz pristanišča nek podmorski čoln, ki se pa do zdaj še ni vrnil, niti se ni nič čulo o njem, valed česar se ga smatra za izgubljenega.

FARMA NA PRODAJ.

Lepa, 55 akrov obširna farma je na prodaj, in sicer zato, ker se nameravam po vojni podati v stari kraj. Farma je 4 milje od mesta, tja je lepa cesta, 40 akrov je obdelanih, ostalo pa lep gozd; lepo domovje, lep saden vrt, dva konja, ena krava, ena svinja, sto kokoši ter potrebno poljedelsko orodje. 14 akrov je korusa, šest akrov fižola, deset akrov rži, en akker kumar, dva akra krumpirja, pet akrov ovs in en tisoč esajenje jagod. Torej katerega veseli kmetija, se mu zdaj nudi izvanredna prilika. Za nadaljna pojasnila obrnite se na lastnika: Joseph Goršek, (34-8) Millston, Wis.

Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. (Koseški.)

Jugoslovanska Katol. Jednota



Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way og Box 57, Broad dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Logans, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Route 2, Burley, Idaho.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. I, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, Stev. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, Stev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarni priljubljeni, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-
tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo
odstalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Mož principov.

K. Sojanov.

Pravijo, da učenjakom mnogo pomore sila spomina, da si pridobijo svetovnoznano ime. Nemara je to resnično. Jaz vem le toliko, da je moj spomin utrujen romal po svojem kraljestvu, ko je znanal v celoto koščke nekakega članka, ki sem ga nekoč čital v "Priatelju ljudstva".

Glasil se je nekako tako-le:

— Mislili in mislili smo, kje tiči vzrok, da se težnjam raznih slojev, ki se zastopajo v parlamentih, ni moglo nikdar dočeti ustreči, kakor bi se moralo. Danes smo našli tisto zlo, in naši cenjeni citatelji nam bodo gotovo pritrili, ako govorimo v tem oziru odkrito besedo.

— Nikakor ne rečemo, da naši poslanci niso delali za svoje volilce z marljivostjo in vztrajnostjo, kakršna je le pri ljudeh mogoča, ki so iz celega srca zavzeti za svoje narodno stvar. Vendar danes smemo trdimo, da bi bil hud greh parlamentarnega življenja, da so se bojevali večkrat za pravo tega ali onega stanu ljudje, ki v težnje dotičnih stanov niso tako globoko prodrli, kakor bi bili morali, ako bi bili hoteli sploh kaj doci.

— Mi smo tega naziranja, da mora poslanec iziti iz srede stanu, katerega pravice zastopa v zbornici. Če kateremu stanu se je godila kmetiškemu sloju v tem oziru velika krivica. Kdo je do danes v zbornicah branil pravice — Atlanta vseh stanov — našega kmeta? Ljudje, katerim je zaupal kmet svojo usodo, so bili premalo poučeni o njegovih težnjah. Zato pa kmetiško življenje boleha še na toliko ranah, da mu preti v prihodnosti zla usoda ali pa celo pogin, ako si ne poišče za svoje zastopnike v parlamentu mož, ki ve, kaj so pravi žulji na trdnih rokah naših kmetov, mož, ki jim niso drsele skozi prste celo življenje samo bele pole gladkega papirja, marveč so tuintam tudi poizkusili, kako težko se pridelava črni kruh našega slovenskega ratarja. Čemu ne bi prišli taki možje do poslaniške časti, ko jih vendar imamo?

— Vsem kmetiškim volilecem križem naše domovine toplo priporočamo, da se ob času volitev zavzame, ako jim je mari lastna sreča, za vrliga narodnjaka, trdega kmeta Cvetiča. On je stebler, na katerega se kmetiški stan lahko brez strahu opre, on je — Mecen, čigar blago srce in dobrotna roka ne štedita, kadar se vseli potreba v kmetiške domove. Z dušo in telesom kmet, bode vrli Cvetič žrtvoval vse, da se slabo kmetiške razmere izboljšajo, da se otme naše ljudstvo sicer neizogibnega propada.

— Možje volileci! Morebiti se vam bo svetovalo drugače. Gotovi

Ljudje si bodo mnogo prizadeli, da vam v vašo škodo potemne to veliko idejo. Mi pa vam kličemo: Vaša sreča je naša misel, č e se je le hočete oprijeti. Oddajte torej svoje glasove možu, v katerem vam je takorekoč zagotovljen nadaljni obost in razvoj kmetiškega stanu. Gotovo, da je moj slabi spomin izgubil še ta in oni velevažni, za domovinski blagor velepomembni stavek iz dotičnega članka. A dovolj, da je ohranil vsaj toliko...

Oh, to čakanje! Lotevala se me je nervoznost, ko sem gledal počasnega postiljona, ki je ogledoval uprežene, suhe konje od vseh strani, ter pri tem potiskal klobuk, na katerem je bilo še kos srebrnega traku — znak cesarskega človeka — sedaj na levo, sedaj na desno uho, sedaj zopet na stran, da se je zasvetilo okroglo čelo izpod njega.

Zame se ni zmenil. Znanal je skupaj šatule, prevezane s trakovi najrazličnejše barve, kovčege zavitke, ter jih ne baš rahlo metati nekam v ozadje poštnega voza.

Lepo mirno sem čakal, kdaj bo konec tega prenašanja, metanja, itd. Kaj pa sem tudi hotel? Druga voznika ni bilo dobiti, pot po dolini pa je bila posuta z debelim kamenjem, a kjer tega ni bilo, se je noga skoraj do gležnjevdiral v blato. Tako mi je preostalo edino upanje — poštni voz.

Prižgal sem drugo smotko, ter ježno pihal dim tja v megleno, zaspano jutro in premišljal razne stvari, rez vsake logičke zveze.

— Nooo, — je končno velevažno izustil ljubeznivi postiljon ter se globoko oddahnil. — Prosim, če bi vstopili, bom pognal!

Zlezel sem v poštni voz, ki je bil ob straneh odprt, zgoraj pa je bil razpet nekaj baldahin, v podobi zelenkasto pobarvane plahte.

Postiljon je hotel pognati. Tedaj pa se je v zadnjem trenutku približala neka dama z leno gracioznostjo, kakršna odlikuje samo one ljudi, ki so navajeni pozno po solnčnem vzhodu zapuščati mehke pernice.

Mrzel pozdrav, potem sva temeljito molčala. Ona se je zavijala v svoj kožuh ter zevala, jaz pa sem nemoten dalje kadiril ter mimogrede, kolikor se je dalo, opazoval ljudi, ki so srečavali naš voz.

Ali ste se že kdaj vozili v takozvanih poštnih kolih? Ti moj Bog, kaka vožnja je to! Moje kosti so delale tisti dan dvojno potiko. Na zunaj jih je voz tako neusmiljeno rahljal, da so kar odskakovale, znotraj, v njih, pa je oral neugnani revmatizem, ki je ob grdem vremenu prava muka.

Moj zaspani vis-a-vis je delal kisle obraze. Nemara so se ponosni ženski vzbujali spomini na otomane, baržunaste divane, na mehke sedeže, kjer se sedi boljše

in lepše negoli v takem poštnem vozu.

Kadar so koleša zašla v globokoizorane kolovoznice, je okropila umazano rumenkasta deževnica, ki se je bila v njih nabrala, mene in zaspano pasažirko, da je ta vselej pretresljivo vzdihnila.

— Morda vas zebe? Ali si hočete malce noge zaviti? — me je vprašal dobri postiljon za kak četrt ure naše vožnje.

— Mene ne zebe nemara milostivo? — se obrnem do mlčeeče dame.

— Ne, hvala! — se je malomarno odzvala.

— Koliko časa bomo še vozili do Bukovega sela?

— Kvetjemu poltretjo uro, — me je tolažil postiljon.

Lepa tolažba...

Tukaj-le se pa nekoliko postavimo, — je izpregovoril voznik, ko smo dospeli na Prepelovo. — Vstopil bode neki gospod, ki mi je že večerj naročil, naj hranim prostor zanj.

Nasa mučilnica se je vstavila. Dež je še vedno pršil iz svinčeno sivkaste megle, ki je visela po gorah liki črna pajčolan.

Postiljon je stopil v gostilnico tik ceste, ter se kmalu vrnil z gosposkim človekom.

— Klanjam se... poljubim roko... to je krasno, milostiva, da se srečava...

Da bi te — cel studenec pozdravov se mu je izlil, in kar nehati ni mogel, tako ga je presemetilo srečanje z mojo sopazažirko.

— Vi tukaj, gospod Cvetič? — je hitela dama v kožuhu.

Videl sem, da sta znanca; odkod in kako, tega tudi iz njujnega nadaljnega pogovora nisem mogel zaznati, pa me to tudi bore malo brigalo.

Gospod se je polagoma zbasal v poštni voz, ter z veliko važnostjo posadil svoje telo na trdi sedež. Mene je nekam pomilovalno ošvignil z očmi; najbrže mu nisem ugaljal. A to me ni nič zanimalo. Upri sem pogled v novega stopnika ter začel zbirati misli, tičoe se njegove osebe.

Bil je precej obilen človek in je nosil rjavo obleko gosposkega kroja. Preko nosa in lice je obetala koža, da zamenja navadno barvo s temnordečo, ki je včasih in pri nekaterih ljudeh sumljiva. — Prav doli, v kotu širokih ust, so se pripravale redke brke, ki so z volčjelokavimi očmi dajale obrazu nepovolen izraz.

Nič simpatičnega ni bilo na možu.

— Hk, hk, hk...

Obraz mu je podplula kri, in komaj je lovil sapo, tako ga je zalptel kašelj.

— Milostiva, katar je huda bolezen. In ko bi... hk, hk, hk...

— Silno ste prehlajeni, gospod Cvetič. Ali niste še ničesar poizkusili, da bi odpravili ta nadležni kašelj? — je vprašala dama rahločutno.

— Človek ne utegne, da bi se bavil s svojo osebo. Preveč je — drugega posla, milostiva.

— Morda vam kajenje še bolj draži pluća. Vrhutega pušite viržinke, ki imajo najhujši nikotin.

— Milostiva, drugih smotk jaz principielno ne kadim...

Pripravljaj je novo smotko, da si jo zapali. Vljudni postiljon je to zapazil, segel v žep po vžigalice, potegnil dvakrat ob suknje, ne hlače in zadišalo je po žveplu, da me je kar dušilo v grlu.

— Prosim, — je rekel voznik, obrnivši se na svojem kozlu, da prižge Cvetiču smotko.

Silno dobro mu je delo, da ga je postiljon tolikanj počastil. Zato mu je stisnil za njegovo vljudnost dvajset vinarjev.

— Častitam na uspehu zadnjega shoda! — je dejala potem dama, priklonivši se nalahko gosposdu Cvetiču.

— O, hvala! Ni bilo kaj posebnega. Človek pač žrtvuje vse; če pa ne doseže takih uspehov, kakor bi si jih želel, ni to njegova krivda.

— Prosim, jaz sem čitala vaš govor, ki ste ga imeli na shodu. To je nekaj epohalnega! Ljudje bi morali biti slepi, če bi ne uvideli, da so v vas zmožnosti za — poslanca.

Cvetič si je pogladil nelepe brke. Taka pohvala mu je laskala nad vse.

— Zmožnosti, hm, milostiva, — je dejal in se posmehal. — večsih pridejo do poslaniške časti tudi nezmožni ljudje, to že pravi ljudje, ki nimajo trdnih principov, kakršnih je mnogo okrog po svetu, in ki so baš zaraditega nesposobni za narodno delo...

— Menite? — je posegla vmes dama, samo da je nekaj rekla.

— Dovolite, — je velel Cvetič, naslonivši se v kot. — Milostiva, poslanci morajo biti ljudje, v katerih sreč gori domovinska ljubezen z mogočnejšim plamenom, nego v navadnem človeku. Kdor nima take mogočne ljubezni do rodne zemlje, on je mrtev poslanec, njemu je samo do časti in denarja. Le na tako ljubezen se zamorejo opirati trdna načela, katerih poslanec kar najbolj potrebuje, ako hoče kaj doseči za svoje volilce. Teh trdnih principov, milostiva, ki so od poslancev prvo zagotovilo ljudstvu, da bode delal z vsemi močmi zanj, takih trdnih principov je dandanes premalo pri ljudeh, ki hočejo biti desnica svojemu ljudstvu.

(Konec prihodnjaki.)

NAŠI ZASTOPNIKI:

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael Cirar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, Frank Janesh in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Castello.

Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depeu, Ill.: Dan. Badovinac.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zalel in Frank Bamblich.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Nokomis, Ill. in okolica: Math. Galshok.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.

Oglesby, Ill.: Matt. Hrtbernik.

Waukegan, Ill. in okolica: Fr. Petkovšek in Math. Ogrin.

Columbus, Kans.: Joe Knafelc.

Franklin, Kans.: Frank Leskovec.

Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.

Kansas City, Kans.: Peter Schneller.

Mineral, Kans.: John Stale.

Ringo, Kans.: Mike Pencil.

Kitzmilller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.

Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz, M. F. Kobe in Martin Rade.

Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.

So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich.

Chisholm, Minn.: K. Zgone in Jakob Petrich.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze.

Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.

Nashwank, Minn.: Geo. Maurin.

New Duluth, Minn.: John Jerina.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Klein, Mont.: Gregor Zobeč.

Great Falls, Mont.: Math. Urlich.

Red Lodge, Mont.: Joseph Jera.

Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.

Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.

Little Falls, N. Y.: Frank Grogorka.

Barberton, O. in okolica: Math Kra-mar.

Bridgeport, O.: Frank Hočevar.

Collinwood, O.: Math. Slapnik.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik, John Prostor in Frank Meh.

Lorain, O. in okolica: J. Kumše in Louis Balant.

Niles, Ohio: Frank Kogovšek.

Youngstown, O.: Ant. Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin.

Allegheny, Pa.: M. Klarich.

Ambridge, Pa.: Frank Jakša.

Bessemer, Pa.: Louis Hribar.

Bradocke, Pa.: Ivan Germ.

Bridgeville, Pa.: Rudolf Pieteršek.

Burdine, Pa. in okolica: John Dem-sar.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.

Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pakj.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Broughton, Pa. in okolica: A Dem-sar.

Darragh, Pa.: Dragutin Slavč.

Dunio, Pa. in okolica: Joseph Suhor.

Export, Pa.: Frank Trebetz.

Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben in Math. Kamlin.

Farrell, Pa.: Anton Valentinčič.

Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.

Irvin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Anton O-solnik.

Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.

Moon Run, Pa.: Frank Maček.

Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakabe, I. Podvasnik, I. Magister in U. R. Jakobich.

South Bethlehem, Pa.: Jernej Koprivšek.

Steeltion, Pa.: Anton Hren.

Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.

West Newton, Pa.: Josip Jovan.

Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peter-nel.

Tooele, Utah: Anton Palčič.

Winterquarters, Utah: L. Blažič.

Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.

Davis, W. Va. in okolica: J. Brošič.

Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenčan.

Kemasha, Wis.: Aleksander Pezdfr.

Millwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Aug. Collander.

Shesbogan, Wis.: Heronim Svetlin in Martin Kos in John Stampfel.

West Allis, Wis.: Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val Stalich in Valentin Marcin.

Zemlja, kmetje in dom

v priznani prvi poljedelski državi Amerike
v državi Missouri.

Imam še nekaj kosov POCENI, in sedaj je moja zadnja ponudba, da morete dobiti te zdolej navedene kose zemlje za posebno nizko ceno.

Rojak, vabim te, da prideš zdaj pogledat, in ako si videl že kdaj na svetu lepše trtje, ki je bolj zdravo in polno, potem je tvoj, kateri kos si sam izbereš od spodaj navedenih, in sicer BREZ VSAKEGA CENTA PLAČE.

Našel boš tukaj polje, ki ga ni nikjer na svetu lepšega; vrtove, zelenjavo in rože, da se postavimo v vrsto katerikoli države v Ameriki. Našel boš vsakovrstno sadje, ki je sploh, kot znano, preobloženo s sadjem.

Našel boš v bujni rasti vse vrste trave in detelje ter tudi vsakovrstno sočivje, kar si ga sploh kdaj jedel. Videl boš, da je krompir zrel koncem maja ali pa koncem oktobra, kadar ga pač hočeš saditi. Fižol je sajen dvakrat v letu, ako se pa hočeš pečati z vrtnarstvom, potem lahko tu pridelate 2,500 galonov jagod na akre ali 6,000 galonov kosmulje (goosberry).

Našel boš tudi polne pajne najfinejšega medu in celo polno kokoši in jaje. Videl boš, da imajo Slovenci, mali kmetje, od 10 do 20 glav goveje živine.

ČE TE TO ZANIMA IN NE DOBIŠ TEGA V DEŽELI — POTEM JE KATERIKOLI ZDOLEJ OGLAŠENI KOS — TVOJ ZASTONJ.

Našel boš deželo prepreženo z železnicami ter žole, eno do dve milj narazen. Ako te zanima cerkev, našel jo boš katoliško prav v bližini. Našel boš vse, potem se nameni pečati s katerikoli vrsto kmetijstvom. Trgi so tukaj tako dobri kot kjerkoli drugje.

Videl boš, da ni zemlje v Ameriki, kjer se toliko različnih rastlin z uspehom prideluje, kakor v tukajšnjih krajih.

Pronašel boš, da vedo oni ljudje, ki se dežele nikdar videli niso, povedati o suši in boleznih, prebivalci teh krajev pa ne vedo ne o enem ne o drugem.

